

(Projekt stanowiska przygotowany przez Województwo Podlaskie)

STANOWISKO KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

w sprawie sytuacji producentów tytoniu i branży tytoniowej w obliczu implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/40/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. tzw. „dyrektywy tytoniowej”.

Mając na uwadze trudną sytuację plantatorów tytoniu oraz producentów wyrobów tytoniowych na terenie Polski, która wynika z nałożenia na branżę tytoniową szeregu restrykcji, wiążących się z wysokimi obciążeniami finansowymi, administracyjnymi oraz organizacyjnymi poczynając od plantatorów przez producentów, wnosimy o zapewnienie właściwego i zrównoważonego trybu wprowadzania nowych przepisów tak, aby nie powodował on destabilizacji na rynku oraz w handlu. Dyrektywa unijna przewiduje wdrożenie regulacji do polskiego prawa do 20 maja 2016 roku, ta data obowiązuje również producentów, którzy będą zobowiązani produkować tytoń od tego momentu zgodnie z nowymi wymogami. Pokrywanie się obu terminów powoduje, że w przypadku pełnego wykorzystania czasu przez ustawodawcę, skutkiem będzie brak czasu na dostosowanie produkcji przez producentów. Z uwagi na skalę zmian, jaką już wyznacza unijna dyrektywa, producenci potrzebują kilkunastu miesięcy na: zakup, wymianę oraz dostosowanie istotnej części parku maszynowego. Proces ten obejmuje: stworzenie specyfikacji, złożenie zamówień u producentów maszyn, wytworzenie maszyn oraz ich instalację. Jednocześnie wiąże się to również z nakładami inwestycyjnymi rzędu kilkuset milionów złotych (łącznie dla wszystkich fabryk tytoniowych w Polsce). W dalszej kolejności potrzeba kolejnych kilku miesięcy na proces dostosowania produkcji samych opakowań produktów tytoniowych (w oparciu o szczegółowe przepisy w tym zakresie). **Niewzłoczne wdrożenie „dyrektywy tytoniowej” do krajowego prawa jest zatem niezbędne dla rozpoczęcia dostosowania produkcji przez producentów.** Aby uniknąć destabilizacji na rynku tytoniowym (obejmującej plantatorów, producentów i handlowców) konieczne jest uzyskanie konkretnych informacji dotyczących harmonogramu wdrożenia „dyrektywy tytoniowej”. W przeciwnym razie istnieje olbrzymie ryzyko, że do 20 maja 2016 roku producenci tytoniu nie będą w stanie spełnić wymagań i przygotować się do produkcji na nowych zasadach. Spowoduje to braki produktowe u producentów, a w konsekwencji na rynku hurtowym i detalicznym. Niewątpliwie braki produktu na rynku będą natychmiast uzupełnione przez tzw. szarą strefę. Rezultatem braku jasnych informacji na temat wdrożenia „dyrektywy tytoniowej” będą olbrzymie straty producentów i handlu (ponad 500 tys. pracowników) a także destabilizacja kontraktacji surowca tytoniowego, na czym ucierpią dziesiątki tysięcy

plantatorów i pracowników sezonowych. Automatycznie spowoduje to również negatywne skutki dla wysokości wpływów budżetowych z akcyzy tytoniowej.

Kluczowe dla prawidłowego wdrożenia „dyrektywy tytoniowej” jest ustanowienie odpowiedniego okresu przejściowego aby branża dostosowała się do nowych wymogów, inwestycji w zakup maszyn i przestawienie produkcji. Proces ten może być rozpoczęty dopiero w momencie pełnej znajomości precyzyjnych i ostatecznych przepisów wykonawczych.

Z uwagi na powyższe domagamy się podjęcia przez Rząd RP niezwłocznych prac nad wdrożeniem ustawy implementującej i przedstawiamy następujące propozycje:

- Czas implementacji: przeprowadzenie procesu legislacyjnego w trybie gwarantującym jego zakończenie i przyjęcie ustawy przed październikowymi wyborami. Z uwagi na zasadę dyskontynuacji, rozpoczęcie procesu bez gwarancji jego zakończenia w obecnej kadencji Sejmu - mija się z celem i spowoduje jeszcze większą niepewność prawną. (W przypadku braku możliwości przyjęcia ustawy przed wyborami - zakomunikowanie, że terminy obowiązywania nowych przepisów w Polsce będą odpowiednio wydłużone, aby umożliwić branży dostosowanie się do nowych wymogów).
- Czas obowiązywania: zagwarantowanie odpowiednich terminów i okresów przejściowych, aby zapewnić wystarczający czas na inwestycje w nowe niezbędne maszyny, przystosowanie i przestawienie produkcji. Zmiany te wymagają setek milionów złotych inwestycji i wielu miesięcy a nawet całego roku. Proponuje się zatem rezygnację z 20 maja 2016 roku jako terminu dla producentów na pozostawienie jako jedynego obowiązującego terminu na dzień 20 maja 2017 roku, tj. terminu od którego na rynku będą mogły pozostać tylko i wyłącznie produkty zgodne z nowymi przepisami.
- W ramach implementacji trzymanie się zasady „Bruksela + 0” - implementacja nie powinna wykraczać poza zakres „dyrektywy tytoniowej”.
- Ujęcie w ramach ustawy implementującej „dyrektywę tytoniową” wszystkich jej artykułów omawiających kwestię wyglądu opakowań, tj. artykułów 8, 9, 10, 11. Ujęcie tych zapisów w ustawie jest niezbędne do zapewnienia minimum przewidywalności prawnej.
- Odpowiednie uregulowanie nowatorskich wyrobów tytoniowych określonych w artykule 19 dyrektywy. Nowatorskie wyroby tytoniowe mogą niedługo stanowić bardzo ważną alternatywę dla tradycyjnych wyrobów tytoniowych. Z jednej strony mają potencjał, żeby ograniczyć szkodliwość palenia, z drugiej pozwolić na utrzymanie upraw tytoniu.
- Dyrektywa pomimo, iż została przyjęta przez Parlament Europejski i Radę wymaga od Komisji Europejskiej przyjęcia aż 13 aktów wykonawczych i delegowanych, które szczegółowo określają kluczowe z punktu widzenia produkcji i logistyki kwestie np. dotyczące paczek, dodatków itp. Ze względu na opóźnienia wynikające z pracy Komisji Europejskiej potęgujące niepewność prawną dla producentów – Polski Rząd powinien podjąć starania na forum UE, tj. grup roboczych i sektorowych posiedzeń Rady w kwestii:

- a) przyjęcia jak najkorzystniejszych z punktu widzenia polskiej gospodarki zapisów i rozwiązań w ww. aktach prawnych oraz
- b) rewizji i przesunięcia terminu implementacji całej dyrektywy tytoniowej.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków
Województw RP**

Marek Woźniak